

kampioen
water

50 jaar

Alles meegerekend zo'n 15 boten gebouwd

K. H. Brouwer, geboren 1897, woont nu in Nieuwe Niedorp.

'Met varen ben ik begonnen in een kalkkuip in een sloot, daarna in een getimmerde kist, waaraan later een punt kwam, zodat het een beetje op een boot begon te lijken. Voor de eerste Wereldoorlog heb ik een kano gebouwd en in 1914 bouwde ik een zeilbootje. Dat was een soort Oostzaanse jol, met een scherp voor- en achterschip, naar het model van de visserbootjes, maar wat hoger in de zijden.

Hartog, de bekende schouwenbouwer in die tijd, heeft er een zeil voor gemaakt. Hij ging met zijn voet op het gangboord staan, drukte even en zei 'zet er maar zo'n mast op en dan krijg je van mij een zeil'. Die boot zeilde prima. Toen ik in 1914 in dienst moest, heb ik hem verkocht en in 1921 kocht ik een Regenboog. In die tussenliggende periode heb ik veel gezeild met Gerard de Vries Lentsch, Lemmer Lentsch, zoals wij hem noemden, in een zesmeter. Met die Regenboog heb ik dat jaar ook nog een derde prijs gewonnen tijdens de Amsterdamsche zeilweek, maar omdat mijn meisje niet zo van een open boot

hield, heb ik de Regenboog ingeruild voor een D-klasser. Die was tien meter over de stevens, daar heb ik veel mee gezeild op de rivieren, zee en de Wadden, na hem eerst verbouwd te hebben van binnen.

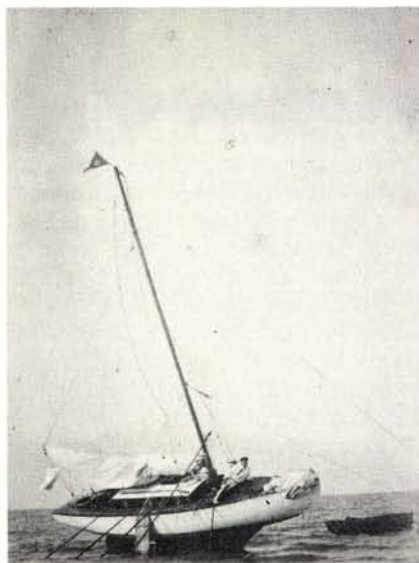
In 1929 is die D-klasser verkocht omdat de crisis begon door te vreten. In de periode dat ik de D-klasser had, heb ik ook nog twee 12 voets jollen gebouwd en daar veel wedstrijden mee gevaren. In die tijd was ik geen slechte jollenzeiler. Een prijzenkast heb ik nooit gehad, maar hier en daar kom ik nog wel eens wat penningen of andere prijzen tegen. In wedstrijden op de Kaag en andere

D-klasser op het droge voor een verbouwing

Met de D-klasser op de Kaag, 27-7-1927

Onvrijwillig drooggevalen op het wad in 1925

plassen kon ik in die tijd nooit uitkomen, want 's maandags moest ik op mijn werk zijn. Ik werkte bij mijn vader in de timmerfabriek. Het gebeurde wel eens dat je pas 's maandagsmiddag aankwam, door tegenwind of zo iets en dan keek die je zo aan van... In 1928 heb ik ook nog een Canadese kano gebouwd naar een model dat op de werf van de Vries Lentsch lag.

In 1931 heb ik ook de jol verkocht, inmiddels waren mijn kinderen geboren, en ik kocht van mijn neef voor f 100,— een T. Ford, zo'n kip op hoge poten. Ik heb er nooit in gereden, maar helemaal gesloopt. De groenteboer bij ons in de buurt had wel zin in de radia-

teur, iemand anders in de as met wielen tot ik de motor overhad, die kostte me toen maar f 40,—. Op 't Fort hebben ze de motor voor me verbouwd en daar ben ik maar een boot om heen gaan bouwen. Met die boot hebben we een jaar of drie vier leuk gevaren, maar ook die is weer opgedoekt. De crisis in die tijd had er bij ons behoorlijk de klad ingebracht. Mijn vader en ik stonden in die tijd met z'n tweeën te werken in een fabriek waar normaal 38 mensen konden werken. Ik heb toen de fabriek overgenomen en ben begonnen met de bouw van twee 16 m². Nou, die kon ik aan de straatstenen niet kwijt. Ik heb ook nog een kano gebouwd en daar hebben mijn jongens en ik veel in gevaren, bij Landsmeer, het Jisperveld, Broek in Waterland en al die streken daar.

Op een dag kocht in een stel zeiltjes van zo'n 12 m² bij elkaar, ja en wat doe je met zeiltjes, een boot onder bouwen.

Ik ben zelf achter het tekenbordje gaan zitten, in al die jaren had ik natuurlijk veel gekeken naar andere boten en in mijn vak moest je ook wel kunnen tekenen. Dat is geen slecht bootje geworden; mijn kinderen hebben er leuk in gezeild op het Alkmaardermeer.

In het begin van de oorlog is die verkocht. Bij Hartog in Buiksloot, had ik al een romp van een eiken schouw laten bouwen in het begin van de oorlog. De kajuitopbouw en dek had ik al helemaal in de fabriek in elkaar gezet en die toen op de romp gezet. Diezelfde schouw

De 12 voets jol, één van de vele boten die zelf gebouwd zijn

heb ik een jaar of acht geleden nog terug gezien in Blokzijl. Hij was goed te herkennen aan het zadeldakje dat ik er op had gemaakt. Hartog deed dat niet en toen ik hem eens vroeg waarom niet, zei hij 'ze betalen er toch niets meer voor', daar had hij natuurlijk gelijk in.

Tijdens de oorlog zijn we met die schouw blijven varen. Op een dag waar schuwde Hartog mij – de schouw lag bij hem voor de deur – dat Duitsers die middag langs hadden gelopen en allerlei boten hadden aangewezen. Het was best mogelijk dat ze die boten zouden weghalen. De volgende morgen vroeg heb ik de schouw weggevaren naar de Willemsluizen. Ik kende iemand die op de Lemmerboot voer en die heb ik gevraagd of de schouw mee naar Friesland zou kunnen. Dat ging wel en 's avonds zijn we met de Lemmerboot en de schouw daar op naar Friesland gegaan. Daar heeft hij de oorlog uit gelegen. Toen ik hem terugvond, lag hij onder het stro, want er hadden nog onderduikers in gezeten. Hij heeft tenminste zijn dienst daar nog bewezen.

In 1946 is die schouw ook verkocht en toen ben ik op zoek gegaan naar een grotere boot. Ik liep toen aan tegen een Wieringeraak met een goede dieselmotor van 1939. Die aak stond wel af voor een deel in het blik. Daar heb ik de bun uitgesloopt, de geperforeerde platen in de zij vervangen door nieuwe delen en het voorondertje ingericht.

Het jaar daarop is daar een kajuit opgekomen. Met die aak hebben we erg veel getrokken door heel Nederland. Maar die werd wat slecht en ook die is de kant opgegaan van veel boten.

Om toch te kunnen varen en om het af te leren ben ik in 1960 een schouw gaan bouwen. Ik ben weer eens achter mijn tekenbordje gaan zitten en heb hem zelf getekend. Hij kan niet in het Stamboek worden opgenomen, omdat hij voor en achter meer geveegd is dan een gewone schouw. In 1961 konden we daar mee varen. We varen er nu nog mee. Ik doe alles zelf omdat ik na de oorlog nooit genoeg geld heb gehad om een boot te kopen.

Hij is gebouwd in een loods naast de timmerfabriek, waar mijn zoon nu in zit, maar toen hij in 1961 klaar was, zeiden vrienden 'Kerel wat zie jij er uit'. Voor mijn dochter bouwde ik er in 1965 nog een volgbootje bij, waar ze veel mee gezeild heeft. Maar ze is nu een stuk groter geworden en dat bijbootje zeilde

De zelf gebouwde schouw (foto G. L. W. Oppenheim)

niet zo best. Vorig jaar ben ik daarom naar het Verbond gegaan en heb daar tekeningen gehaald van een Schakel. Die is dit jaar met Pinksteren klaargekomen. Alles bij elkaar komt mijn dochter op 15 boten die ik gebouwd heb. De boten, die door mij verbouwd zijn, niet meegerekend.

K. H. Brouwer

Je ontmoet wel eens mensen die zeggen, ik heb mijn boot zelf gebouwd, maar dan blijkt later dat ze een casco hebben afgebouwd. Je bouwt een boot of je timmert er een af. Maar ik heb wel bewondering voor mensen die een kantoorbaan hebben en een casco afbouwen. Door mijn vak wist ik wel iets van houtbewerking, dus zo moeilijk is dat ook weer niet geweest.

Ik ben nu 55 jaar lid van de Zeilvereniging Het Y; ze maakten me erelid toen ik vijftig jaar lid was, maar dat hoeft er niet in, hoor...'

